

Pärnu-Jaagupi Lasteaed Pesamuna erivajadusega laste väljaselgitamise ja toetamise kord.

Arenguliste erivajadustega on laps, kelle eriline andekus, arenguline mahajäämus, terviserike, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, keele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppe- ja kasvatusprotsessis, õpikeskkonnas (õppe- ja mänguvahendid, õpperuumid, suhtluskeel, sealhulgas viipekeel või muud alternatiivsed kommunikatsioonid, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid jms) või taotletavates õpitulemustes,

Erivajadustega lapse arengu toetamisel lähtutakse **kaasava hariduse põhimõttest**, mille kohaselt luuakse erivajadusega lapsele võimalused võimetekohaseks õppe- ja kasvatustegevuseks kas tava-, või (5 erivajadusega lapse olemasolu korral) sobitusrühmas.

Lasteaias on tugispetsialistid: Erivajaduste koordinaator, logopeed/eripedagoog, tervishoiutöötaja, õppealajuhataja, tugiisik

Lapsevanema kohustuseks on lasteasutuse teavitamine lapse tervislikust seisundist ja lasteaeda tuleku sooviavaldusel teatab lapsevanem kirjalikult ning kinnitab allkirjaga lapse terviseseisundist tulenevatest eritingimustest (nt allergia), mille alusel personal kohandab võimaluse korral päevakava, kasvukeskkonda ja kasvatustegevuse korraldust. Lisa 1 Allergiliste laste toitlustamise kord.

Lasteaias tegutsevad huviringid, mis toetavad lapse arengut. Toimub koostöö lastevanematega ning Pärnu Õpinõustamiskeskuse ja Pärnumaa Nõustamiskomisjoniga.

Varajase märkamise ja sekkumise all käsitletakse väikelastele ja peredele suunatud teenuseid, mis:

- tagavad ja tõhustavad lapse personaalset arengut,
- tugevdavad perekonna pädevust ja
- toetavad perekonna ja lapse sotsiaalset kaasatust.

Lasteaia poolt kasutatavad **lapse arengu hindamise** vahendid ei anna lapse arengust väga põhjalikku ülevaadet ja lasteaia õpetaja ei korralda teste lapse erivajaduse väljaselgitamiseks, pigem võimaldavad saada esialgse pildi lapse arengu tugevatest ja nõrkadest valdkondadest. Lapse arengu hindamise kord Lisa 2, 3,4

Lapse arengut jälgitakse regulaarselt, arengukaarti täidetakse kaks korda aastas ja selle tulemuste põhjal viiakse läbi arenguvestlus. Vajadusel tehakse koostööd logopeedi, eripedagoogi, tervishoiutöötaja ja sotsiaaltöö spetsialistiga. Lapse arengu hindamise ja arenguvestluse korraldamise tingimused ja kord (lisa 5) on kehtestatud Pärnu-Jaagupi Lasteaed Pesamuna õppekavas.

Esmatasandi arutelu toimub arenguvestlusena õpetajate eestvedamisel.

Kui ilmneb lapse oluline mahajäämus, käitumise eripära või andekus, selgitatakse lapsevanemale vajadust **täiendavate uuringute** järele erispetsialistide juures. Ebasobiva käitumisega väljendab laps alati mingeid sisemisi ebakõlasid või raskusi, põhjuste väljaselgitamisel on kõige pädevam spetsialist lastepsühholoog.

Täiendavate hindamistegevuste tulemusel selgitatakse selged arenguaspektid, milles lapse arengutase eakohasest erineb. Et hindamistulemused oleksid aluseks edasise arendustegevuse planeerimisel, tuleb paluda lapsevanemal tuua spetsialistidelt kirjalik kokkuvõte lapse hetketasemest ja **soovitused õpetajatele** arendustegevuseks. Selline teabe jagamine on lapse huvides ja seda hoitakse konfidentsiaalsena asjasse puutuvate inimeste vahel. Märkatud ja hinnatud arengutaset ja vajadusi analüüsitakse ühiselt ja tehakse hetkeseisu kajastav kokkuvõte.

Arenguliste erivajaduste väljaselgitamise töögrupp.

Toetamisvajaduse väljaselgitamiseks ja määramiseks kutsutakse kokku arenguliste erivajaduste (AEV) töögrupp ja otsus tehakse teatavaks lapsevanemale. Vajadusel kutsutakse lapsevanem komisjoni arutelule.

Nõustamine toimub arenguevestluse vormis ja sinna võib vajadusel kaasata ka valla sotsiaaltöö spetsialisti.

1. tehakse kokkuvõte uuringutest ja hindamistulemustest,
2. kirjeldatakse võimalikult täpselt lapse arengutaset,
3. ollakse perele psühholoogiliselt toeks last puudutava teabega toimetulekuks,
4. arutletakse lapse ning pere vajaduste üle,
5. palutakse lapsevanemalt teavet koduste arendamisvõimaluste kohta,
6. antakse teavet lasteaias ja piirkonnas olemasolevate arendamisvõimaluste kohta.

Kui erivajadustega laps jätkab tavarühmas, tuleb täpsustada, kas on vajalik ja kuidas toimub tema jaoks kasvukeskkonna kohandamine. Sobitusrühma võimalusel tuleb lapsevanemale selgitada erinevaid variante ja mõju konkreetsele lapsele, et lapsevanem langetaks oma lapse arendamise kohta teadliku otsuse.

AEV lapse märkamine ja määratlemine toimub koostöös rühma õpetaja ning tugispetsialistidega lapse arengu hindamisel ilmnunud erisuste analüüsi tulemusel. Logopeedi poolt toimub diagnoosimine ja kõneravirühma määramine, mis viiakse läbi kaks korda aastas.

Erivajaduste koordinaator.

Direktor määrab **erivajaduste koordinaatori**, isiku, kelle ülesandeks on erivajadusega lapse õppe- ja kasvatustegevuse ning arengu toetamiseks vajaliku koostöö korraldamine tugispetsialistide ja õpetajate vahel, toetada ja juhendada õpetajat erivajaduse väljaselgitamisel ning teha õpetajale, vanemale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks õppe- ja kasvatustegevuseks, lasteasutuses pakutavate meetmete sh tugiteenuste rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks, tehes selleks koostööd vanema, õpetajate ja teiste vajalike spetsialistidega. Erivajaduste koordinaator peab olema isik, kes tunneb erivajaduste valdkonda sisuliselt. Tema ülesanne on ka arendustegevuse sisuline suunamine, olles toeks õpetajatele ning lapsevanematele. Koordinaatori ametiülesannete täitmiseks ei looda eraldi ametikohta, töö tuleb ära teha oma põhitöö kõrvalt.

Direktori otsusel ja lapsevanema nõusolekul võib erivajadusega lapsele rakendada **tugispetsialisti teenust ja individuaalset arenduskava.**

Tugispetsialist /tugiisik.

Vajadusel koostavad õpetajad õppeaasta algul koostöös logopeedi/eripedagoogi, muusika- ja liikumisõpetaja ning lapsevanemaga individuaalse arenduskava. Vähemalt üks kord õppeaastas tehakse kokkuvõtte individuaalse arenduskava rakendamisest, arengukeskkonna sobilikkusest ning lapse edasistest vajadustest. Tugispetsialisti teenuse rakendamiseks loob võimalused vastavalt vajadusele lasteaias pidaja ning selle korraldab direktor. Tugispetsialisti teenuse puhul lähtutakse erivajadustega lapse arengu tulemustest ja nõustamiskomisjoni ning

õppenõustamiskeskuse spetsialistide soovitudest. Tugispetsialisti teenuse võimaldamine on kokku lepitud lapsevanemaga, kes teeb tihedat koostööd nii õpetajate kui tugispetsialistidega lapse arengu toetamiseks. Tugispetsialisti ülesannete täitmiseks võib sõlmida lepingu juriidilise isiku või kohaliku omavalitsuse asutusega, kui lasteasutuse pidaja tagab, et tellitav tugiteenus on kvaliteetne ja lastele kättesaadav lasteaiaruumides ning teenuse osutaja vastab ametikohale kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele.

Individuaalne arenduskava.

Individuaalse arenduskava koostamise aluseks on rehabilitatsiooni plaan, kus eripedagoog ja logopeed annavad omapoolse hinnangu ja soovitused sobiliku õppekava, kohandatud õppevahendite, abivahendite jm osas. Samuti on tegevus- ja füsioterapeudi nõuanded olulised lapse õpetajale. IAK on meeskonnatöö ja selles peaksid osalema kõik lapsega tegelevad täiskasvanud. IAK-i on lisatud täpsed viisid ja ülesanded, kuidas lapsevanem saab oma lapse arengule kaasa aidata. Individuaalse arenduskava koostamise kord (Lisa 6)

Lapse andekuse toetamise põhimõtted ja korraldus on kokku lepitud Pärnu-Jaagupi Lasteaed Pesamuna õppekavas, millest pedagoogid ja tugispetsialistid koostöös lastevanematega õppe- ja kasvatustegevuses lähtuvad.

Pärnu-Jaagupi Lasteaed Pesamuna koostöös Halinga vallavalitsusega püüab luua võimalikult head tingimused erivajadustega lastele, et omandada alusharidus võimalikult kodu lähedal ja saada vajadusel tugiteenuseid ning nõustamist vastavalt arengulisele erivajadusele.